

برنامه سلامت سالمندان

در حال حاضر دنیا به سرعت در حال پیر شدن است و تغییرات روند پیری در همه جای دنیا و از جمله کشور ما در حال رخ دادن است. در کشورهای در حال توسعه پیر شدن جمعیت با سرعت بیشتری اتفاق افتاده و پیش بینی می‌شود تا سال ۲۰۵۰ میلادی ۸۰ درصد کل سالمندان دنیا در کشورهای در حال توسعه تمرکز پیدا کنند. براساس گزارش دفتر مدیترانه شرقی، در سال ۲۰۲۵ میلادی میزان جمعیت سالمندی به ۸.۷٪ و تا قبل از سال ۲۰۵۰ میلادی به ۱۵٪ از کل جمعیت منطقه افزایش می‌یابد. جمعیت سالمندان در ایران تا سال ۲۰۲۵ میلادی به بیش از ۱۰٪ و تا سال ۲۰۵۰ میلادی به حدود ۲۱.۷٪ می‌رسد. بر اساس آخرین آمار، در سرشماری عمومی و نفوس سال ۱۳۹۰ ایران، حدود ۸.۲٪ از جمعیت کشورمان را سالمندان تشکیل می‌دهند. (۶۱۵۹۶۷۶ نفر) لذا از آنجایی که بر اساس تعریف سازمان ملل متحد، کشوری که بیش از ۷ درصد کل جمعیتش سالمند باشند، کشور سالمندی به حساب می‌آید، بنابراین باید به مسئله سالمندی توجه ویژه‌ای داشت. همچنین تدوین برنامه‌ها و سیاست‌های کشوری باید به گونه‌ای باشند که ضمن پاسخگویی به مشکلات کنونی سالمندان برای جمعیت سالمند آینده نیز تمهیدات لازم را فراهم نمایند. در حال حاضر اقدامات با هدف تأمین، حفظ و ارتقای سلامت جسمی، روانی، معنوی و اجتماعی سالمندان به منظور بهره‌مندی آنان از کیفیت زندگی بهتر انجام می‌شود.

هدف کلی:

تأمین، حفظ و ارتقاء سلامت سالمندان (۶۰ سال به بالا)

اهداف اختصاصی:

- افزایش میزان آگاهی و مهارت پرسنل ارائه دهنده خدمات سلامت سالمندان
- افزایش پوشش خدمت سلامت سالمندان
- افزایش میزان آگاهی گروه هدف سالمندان در خصوص مشکلات سلامتی و نحوه مقابله با آنها

استراتژی‌ها:

- ارائه خدمات جامع سلامت محور (پیشگیرانه، تشخیصی زودرس)
- کنترل عوامل خطر قابل مداخله در سطح فرد
- آموزش و مشاوره برای توانمند سازی در راستای بهبود رفتار و ارتقاء شیوه زندگی

برنامه‌های اجرایی در حوزه تحت پوشش دانشگاه شامل برنامه‌های زیر است:

- خدمات نوین سلامت سالمندان

خدمات نوین سلامت سالمندان به مفهوم استفاده از عوامل خطر و نشانه‌های بالینی ساده ادغام یافته و جامع در سطح استفاده کننده از خدمت است. در این برنامه که ویژه پزشک و غیر پزشک طراحی شده است از حداقل عوامل خطر و نشانه‌های بالینی کلیدی برای شناسایی زودرس بیماری، درمان مناسب و ارجاع به موقع استفاده می‌شود. فرد سالمند از نظر بیماری‌های جسمانی و روانی اولویت دار بر اساس بار بیماری‌ها و ایمن سازی ارزیابی شده و علاوه بر به کارگیری روش‌های تشخیصی و درمانی ساده برای وی، درخصوص راه‌های پیشگیری از بیماری نیز آموزش لازم را کسب خواهد کرد.

نکته :

در راستای اجرای طرح تحول سلامت و ادغام خدمات پیشگیری و کنترل عوامل خطر و بیماری‌های غیر واگیر در نظام شبکه ، بسته خدمات نوین سلامت برای گروه سنی سالمندان تغییراتی کرده است که به محض دریافت بوکلت‌های راهنما و مستندات جدید برنامه، نسبت به بارگذاری آن‌ها در سایت اقدام خواهد شد.

- **زندگی سالم در دوره سالمندی:** فرایند خدمت آموزش سلامت به سالمندان به صورت گروهی است که در آن کتاب " زندگی سالم در دوره سالمندی" به سالمندان آموزش داده می‌شود.

سایر اقدامات اجرایی برنامه شامل:

- ارتقاء سطح آگاهی و مهارت ارائه دهندگان خدمت از طریق برگزاری کارگاه‌ها و کلاس‌های آموزشی و بازآموزی هدفمند (کارگاه‌های آموزشی و بازآموزی کارکنان براساس نیاز سنجی‌های بعمل آمده، بررسی نتایج حاصل از چک لیست پایش‌ها، نتایج آزمون‌های برگزار شده و پایش آزمون و پس آزمون کارگاه‌های آموزشی برگزار شده و مستندات آموزشی نیز در اختیار کارکنان بهداشتی قرار می‌گیرد)

- اطلاع رسانی و تبلیغات مناسب جهت جذب و حساس سازی گروه هدف با انجام همکاری‌های فعال درون و برون بخشی،
- ارتقاء سطح آگاهی گروه هدف با برگزاری کلاس‌های آموزشی، آموزش‌های چهره به چهره، برگزاری مناسبت‌ها و ارائه بروشورهای آموزشی

- برگزاری بسیج‌های اطلاع رسانی مرتبط با سلامت سالمندان:

برگزاری کلاس‌ها و جلسات آموزشی درون و برون بخش متناسب با شعار و عناوین روز ملی سلامت سالمندان و هفته تکریم منزلت سالمندان (بهبود شیوه زندگی، پیشگیری از سوانح و حوادث، سلامت روان، پیشگیری از بیماری‌های قلبی عروقی، تشخیص زودرس سرطان‌ها ، فعالیت بدنی مناسب و

- انجام پایش‌های نظارتی از روند اجرایی برنامه ها و طراحی و انجام مداخلات لازم جهت رفع مشکلات برنامه است.

تدوین: مدیریت سلامت جمعیت، خانواده، تغذیه و مدارس - معاونت بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی ایران